

I Presentació

Hola,

Em presentaré.

Em dic Rudari, però podeu dir-me Ullsgrossos, que és el nom que fan servir els meus amics. Jo no he nascut aquí com vosaltres. Vaig venir de molt lluny, d'un país de grans boscos i altes muntanyes que es diu Romania. Llavors era petit, però me'n recordo molt bé. Va ser un viatge llarg, molt llarg, i vaig cansar-me molt, perquè vam haver de viatjar dies i dies amb la furgoneta. Rum, rum, rum. A més, vaig passar una por! A les nits dormíem dins del cotxe, aparcats als afores de pobles i ciutats. I jo sentia els llops com udolaven i tots els sorolls del bosc, que per a mi eren ben desconeguts i m'espantaven.

Però finalment vam arribar aquí, al vostre país. Uf, quin descans! Havíem aconseguit l'objectiu! Estava tan content que només baixar del furgó vaig començar a saltar i, picant de mans i peus, vaig cantar aquesta cançó:

Cançó d'en Rudari (Cançó d'arribada)

Rudari ja ha arribat al cor d'un nou país. El món ha travessat per ser, de nou, feliç.

M'agrada córrer i riure, fer salts i tombarelles. I em sento gran i lliure quan toco les estrelles.

Rudari...

Jo vull ser com el pare, que és gran i no té por. I crec sempre la mare, que estimo de debò.

Rudari...

Sí, sí, ja he arribat. Sóc aquí! Sí, sí, tot el món per a mi!

Quantes coses noves vaig descobrir els primers dies, tot just arribar! El pare i la mare havien decidit establir-se en un indret terra endins, lluny de la gran ciutat, un lloc a on pogués comprar verdura i fruita als pagesos per vendre-la després a mercat. La cosa rutllava...i és que el meu pare en sap molt, de fer negocis!

M'ho passava molt bé, jo estava encantat de poder ajudar a tirar endavant el nou negoci familiar. Estava content de pesar patates i omplir les bosses amb unes taronges grosses,

d'aquelles que fan molt de suc. A més, cada dia veia gent nova, els parlava i em feien bromes. I, també, acompanyava fins a casa seva les àvies que venien a comprar. Els portava la bossa, com un homenet. I mira que pesava, eh!

Però heus aquí que un dia, tornant de vendre, havent dinat, el meu pare em va fer seure al seu costat. Arrufava les celles i arrugava el front i, a més, em mirava amb uns ulls molt fixos i brillants. Sempre que fa això vol dir que en deixarà anar una de grossa, que vol dir-me una cosa important, vaja. Em va tomar a mirar i em va dir: demà comences a anar a escola!

La veritat, vaig passar la nit del lloro, amb uns ulls que no volien tancar-se de cap manera. I vinga rumiar i rumiar. El cap no parava de donar voltes i més voltes. Per una part tot allò em feia por, perquè jo no sabia com seria l'escola. Però no us cregueu, també estava content, perquè a mi sempre m'han agradat les coses noves. Tot plegat era una situació ben estranya. Volia i no volia no sé com explicar-vos-ho.

Finalment vaig poder adormir-me. I vaig somiar un somni tan bonic! Allà, en aquell món que és i no és, vaig tornar a veure la meva àvia. Que bonica estava, amb els seus cabells llargs i blancs, tan ben pentinats i recollits en un monyo! L'estimava tant, la meva àvia! Ella m'agafava i m'asseia a la falda. M'acaronava i m'amanyagava com si fos un nadó. I, perquè em calmés, em cantava una cançó tendra i dolça. Em gronxava com si reposés en un bressol. La recordo paraula per paraula. Deia així:

Cançó de l'àvia (Cançó de l'escola)

Fillet meu no tinguis por dels estudis a l'escola, que et faran un home bo.

Aprendràs a llegir bé i faràs sumes i restes sense fer-te els dits malbé.

Fillet meu...

Et faràs amic dels mots i ompliràs els fulls de lletres sense faltes ni gargots.

Fillet meu...

La teva àvia t'ho assegura: tu seràs un escriptor dels de més renom i altura.

Sigues fort. No tinguis por.

II L'escola

Renoi que rebé vaig despertar-me. L'àvia m'havia calmat el cap i m'havia asserenat el cor. Tenia unes ganes enormes d'anar a l'escola! Allà aprendria moltes coses i hi faria molts amics. I, a més, l'àvia m'havia dit que arribaria a ser escriptor. Visca!

Només em sabia greu haver de deixar els pares tot el dia. Però, arribada l'hora, em vaig envalentir. Vaig fer un petó a la mare i al pare i vaig dir-los adéu. D'una revolada, sense girar-me per mirar-los, corre que correràs, vaig arribar a l'escola. No us penseu, és que així em va costar menys de marxar!

Que què va passar a l'escola? Doncs que no va anar gaire bé. Tot era nou per a mi però vaig pensar que, al pati, seria més divertit, perquè jo sé jugar molt bé a pilota, sabeu?. Però, com que ningú no em coneixia, ningú no em deia res i la veritat és que jo tampoc no deia res a ningú.

Un dia, després de classe, estava assegut a la plaça mirant com jugava tothom. Em sentia trist. Molt trist.

Em sentia trist i sol. Us heu sentit sols alguna vegada? Però sols de veritat? Sols, molt sols! Jo sí. Fou tot d'una. El ventre se m'encongí, el cor va començar-me a punxar i una buidor molt gran em va omplir tot, per dins, de cap a peus. Em vaig posar les mans a la cara i allí, assegut, vaig començar a plorar. Galtes avall queia un plor llarg i feixuc, mentre em deia a mi mateix:

Cançó trista (Cançó de solitud)

Per què?

Per què no em volen ser amics, si a tots m'acosto i somric?

Per què no parlen amb mi si a tot dic sempre que sí?

Potser...

Potser és que sóc diferent i això no agrada a la gent.

Potser perquè no sóc blanc i això em fa bru com el fang.

Per què? Potser... No ho sé.

De sobte, però, va passar una cosa extraordinària que em va canviar la vida. Vaig sentir que algú m'estirava la màniga i la veu d'una noia, que m'era familiar, em deia:

-Corre! De pressa! Vine!

Vam córrer i córrer fins als afores del poble. L'ànima ens sortia per la boca. Com esbufegàvem! No podíem ni parlar.

De sobte, tot de braços van agafar-me per darrere i algú va tapar-me els ulls. Una emboscada! Déu meu, quina por! Vaig voler escapar-me. Però no podia, eren molts al meu voltant i m'agafaven ben fort. Havia caigut en una trampa!

Ens vam posar en marxa. No podia veure cap a on, perquè no m'havien tret la bena dels ulls. Finalment, tots vam parar-nos. Havíem arribat a algun indret important. Em van fer acotar el cap i donar unes passes. Sense deixar-me de petja, ben agafat, van ajudar-me a seure en uns coixins. Uns coixins! Em feien seure còmodament! Potser tot plegat no era tan dolent com m'havia imaginat.

No vaig tenir temps de pensar res més. Tots els que eren allà cantaven. Era un himne, aquest himne:

L'himne de les cultures

Tots som amics sigueu benvinguts. Pells de colors espanten mals vents. Junts fem un cercle. No es pot trencar. Fugi d'aquí qui ho vulgui intentar! (bis)

Cap de nosaltres se'n riu de ningú. Tens un seient guardat per a tu. Dóna'm les mans si vols tenir amics. Vine i tindràs més joies que els rics.

Tots som amics... (bis)

Puja a la branca. Ulls de mussol. Busca al voltant si algú se sent sol. Has d'estimar tothom igual. Fes-ho per sempre, fins al final.

Tots som amics... (bis)

III En Rudari coneix el club de les cultures. L'Àfrica

"Ep!" -vaig dir-me jo mateix-, "amb un himne així no poden fer-me mal".

De cop, van deixar d'aferrar-me els braços. Ara algú m'agafava les mans, com si fos un amic, però ben fort. Una veu em parlava:

-Estàs a punt de formar part del club de les cultures -deia, amb to solemne, la veu d'una noia, potser la mateixa noia que se m'havia endut-. Però encara no pots veure res. Feia temps que t'observàvem i per això volem convidar-te a formar part del nostre grup secret. Si vols marxar encara hi ets a temps. I si et quedes, sàpigues que hauràs de fer un jurament.

Jo vaig arrufar les celles, perquè volia pensar molt i ràpid. Un club! Òndia! Si hi entrava segur que podria fer-hi amics i ja mai més em tornaria a quedar sol. I estava assegut

sobre coixins. I em donaven les mans. I havia sentit un himne que parlava d'estimar tothom.

-D'acord, ho juro! -vaig dir jo, encara sense tenir-les totes.

I llavors..., llavors van destapar-me per fi els ulls. Renoi el que vaig veure allà! Tot de nois i noies asseguts també sobre coixins, fent una rotllana. Davant meu hi havia una noia que em mirava amb els seus ulls blaus i riallers, era la que m'havia portat fins allà, i al seu costat, els altres nois i noies de la meva classe, però jo encara no els coneixia.

-Jo sóc la Marta -va dir aquella noia d'ulls blaus -. I aquest és l'Eduard.

L'Eduard em va preguntar com em deia.

- -Em dic Rudari -vaig fer jo-. Però podeu dir-me Ullsgrossos, si voleu.
- -Molt bé, Ullsgrossos -va dir la Marta-. Tu t'has sentit sol perquè no coneixes ningú aquí i ningú no et coneix a tu. Tu véns d'un altre lloc, però has de saber que no per això t'has de sentir diferent. Perquè no ets diferent. Abans t'hem vist plorar i no volem que ho facis. No t'has de sentir sol, Ullsgrossos, perquè no ho estàs: ens tens a tots nosaltres, que hem fundat un club, el club de les cultures. Et podem explicar coses de diferents llocs del món. Vols que te les expliquem?
- -Òndia! -vaig pensar-. El club de les cultures... que xulo! Així coneixeré molta gent: d'aquí i d'altres llocs. Em podran explicar moltes coses de la seva cultura i jo també els en podré explicar de la meva.

Llavors vaig decidir-me i vaig preguntar a la noia que tenia al costat:

- -Com et dius?
- -Em dic Daywoyé -va contestar-me ella, amb una veu ben desperta.
- -I per què tens la pell tan negra? -vaig dir-li jo.
- -Perquè vinc de l'Àfrica -em respongué.
- -L'Àfrica? On és, l'Àfrica? I què hi ha, allà? -li vaig deixar anar, tot de cop.
- -L'Àfrica és un continent ple de països, gran, molt gran. Hi ha molts pobles diferents, uns de pell més fosca que d'altres. I no tots tenen la mateixa religió. I, a més, hi ha tot d'animals: grossos elefants, altes girafes, lleons ferotges i forts rinoceronts. I fins i tot cocodrils.

Jo no coneixia cap d'aquests "bitxos" grossos.

- -Quina por! -vaig exclamar-. I per això vas venir aquí, per fugir-ne?
- -No! -va fer ella, tota riallera, amb una cantarella que s'encomanava-. Els meus pares van venir aquí per trobar feina.
- -Ah, com els meus -vaig explicar jo-. I a tu també t'han dit que has d'anar al col·legi?
- -Ha! Ha! -va tornar a riure ella. Si vaig a la mateixa escola que tu! Tots hi anem. Que no t'hi has fixat? -em va preguntar, rient encara.

Vaig mirar-me'ls a tots un per un, ben mirats. Mira que n'era de tanoca! Tan preocupat pel fet d'estar sol i resulta que no havia parat atenció als nois i noies de la meva classe. "No n'aprendràs mai, Ullsgrossos" -vaig dir-me a mi mateix, i em vaig posar a riure amb ells.

- -l a tu també et costa aprendre a l'escola? -vaig demanar-li.
- -Oh, i tant! Però ara ja me'n surto més bé -va dir-me ella.

De cop i volta la Marta va fer un gest i va dir:

-Ensenya al nostre convidat el secret de l'Àfrica, Daywoyé.

I sabeu què va fer? Va mostrar-me un barret.

- -Això és un secret? Au va, si és un barret! -vaig dir jo, incrèdul.
- -Posa-te'l, ja ho veuràs -va dir-me, i me'l va donar.

Va ser posar-me'l al cap i començar tot d'una. No sé com, però de cop i volta vaig començar a sentir al voltant meu uns tocs de tambor. I unes veus que cantaven a un ritme cada cop més ràpid, primer fluixet però després molt fort. Era impossible que no t'agafessin tot tu i t'entressin a dins.

Com si Daywoyé sentís també aquella música, va començar a cantar i tots a l'una vam iniciar un ball, amb una alegria que s'estenia per tot arreu:

Cancó de l'Àfrica

Al ritme dels tambors, petits, joves i grans, espanten les tristors dansant, picant de mans.

Oe, oe, oe. (3)

Aquesta gran remor atrau els animals. Tots ballen, sense por, i obliden tots els mals.

Oe, oe, oe. (3)

Li diu el cocodril al savi rei lleó: "Això és millor que el Nil quan hi ha doble ració".

Oe, oe, oe. (3)

S'exclama la girafa mirant-se l'elefant: "Si aquest el peu m'aixafa, doneu-me un bon calmant".

Oe, oe, oe. (3)

IV

El club de les cultures. Els països àrabs del Pròxim Orient

Com m'havia agradat sentir-me, per una vegada, un noi de l'Àfrica! "Si finalment em quedo al grup demanaré a la Daywoyé que em deixi aquest barret", vaig pensar, "i llavors podré ballar sempre que vulgui!".

La veu de la Marta va interrompre una altra vegada els meus pensaments:

- -Ullsgrossos, que no vols conèixer ningú més?
- -Sí, i tant!
- -Doncs, va, vinga!

Vaig dir a un altre noi del grup...

- -Hola! I tu? Com et dius? I d'on ets?
- -Em dic Hakim. Sóc iraquià.

Jo no sabia què volia dir iraquià, però tant m'era.

- -Vinga, explica'm com és la teva terra -vaig animar-lo jo.
- -L' Iraq és un país meravellós -va començar tot d'una, i ja no pogué aturar-se de l'emoció que sentia-. Té deserts de sorra fina i un vent capriciós, perquè de la sorra en fa muntanyes i les fa ballar d'un costat a l'altre. I el cel és net i blau, polit com una copa de plata. Allà dalt, els estels hi brillen sempre, cada nit, com si fossin brillants. Però el més divertit de l' Iraq són els camells -em va dir.
- -Els camells? I com són, els camells? -vaig preguntar-li
- -Oh, els camells són uns animals peluts i geperuts, que porten la gent amunt i avall sobre seu -va fer ell, rialler-. Però de vegades s'enfaden i t'ensenyen les dents.
- "Òndia!" -vaig pensar jo- "M'agradaria conèixer un camell. Si ens fem amics, li diré al pare que em deixi anar a l'Iraq amb en Hakim".
- -I també teniu secrets a l' Iraq? vaig preguntar-li, adonant-me que, per uns moments s'havia allunyat la seva tristor.
- -És clar que sí! em va dir ell.

Llavors, tot d'una, va treure de darrere seu una gran catifa. Em va dir que era de la seva família, i molt antiga, dels avis dels seus avis. I que, a més, era una catifa màgica.

-Vinga! -vaig dir-li jo-. Les catifes no són màgiques. Són per posar-hi els peus quan vas descalç per casa!

Però ell va estendre-la ben estesa al mig de la cabana i em va convidar a asseure-hi a sobre, darrere seu.

-Preparats per viatjar? - em va dir.

-Sí! -vaig cridar, entusiasmat.

I sabeu què va passar? Doncs que la catifa va començar a volar per dins de la cabana. Us ho asseguro! S'aixecava i es movia lentament sense tocar a terra. Amunt i avall, avall i amunt. I, a més, s'arronsava i s'estirava, com les ones a la platja.

Que contents estàvem. Mentre viatjàvem per la cabana, allà dalt, per sobre el cap de tothom, no vam poder estar-nos de cantar un altre cop. La cançó deia així:

Cançó del desert de l'Iraq (Cançó de la pau)

Som al desert, on la sorra brilla més que a cap altre indret del món. Puja al camell. Sentiràs com si et gronxés fins a fer-te venir son.

Junts hi anirem. Buscarem el gran tresor, que és al cel i no a la terra. No el trobaran els qui sembren el rancor fent sonar canons de guerra.

Vine als estels. Aquí hi viu sempre la pau, blanca i pura com un sol. Fem-li un regal. Correm tots al seu palau i, amb un bes, traquem-li el dol.

Som al desert...

V El club de les cultures. L'Índia

Vam aterrar de nou al bell mig de la cabana. Que divertit, poder volar! Em sentia lliure, com es deuen sentir els ocells quan creuen el cel i passen xerrotejant per sobre dels nostres caps.

Ja era de nou al meu lloc. Però encara em quedava gent per conèixer! Al meu costat hi havia dues noies, que eren clavades com dues gotes d'aigua. Una era una mica més gran que l'altra, però s'assemblaven molt i molt. Tenien la cara més aviat allargada, ni rodona ni quadrada. Els ulls eren com un mirall brillant i fosc. Envoltant la pell morena, els queia un cabell llarg, ben llarg, i negre, ben negre, més que el carbó. A més, portaven molts vestits, un sobre l'altre, i molt fins.

- -Hola -vaig fer jo, mirant-les.
- -Hola -va dir la més petita de totes dues.
- -Que sou germanes? -vaig preguntar.
- -Sí, jo em dic Rajni i la meva germana gran Jaya. Vam néixer a l'Índia -va respondre'm.
- -I com es l'Índia? Com l' Iraq? -vaig demanar-los.
- -No, no va fer la Rajni tot rient amb un riure menut-. A l'Índia hi ha elefants d'orelles petites i vaques sagrades que són com un tresor i ningú no les molesta. I hi ha homes que no tenen por del dolor i s'estiren sobre claus, perquè saben com fer-ho. A més, a l'Índia els rius són sagrats i la gent s'hi banya sovint per rentar-se per dins i per fora. I hi ha molts palaus, blancs com la neu o rossos com un préssec.
- -Oh! vaig exclamar-me jo-. I teniu secrets, també, a l'Índia? -vaig preguntar-los, impacient.
- -Ha! Ha! Ha! -va riure ella-. És clar. Mira!

Vaig fer un bot fins a l'altre extrem de la cabana. La Rajni havia tret un pal de ferro enorme i punxegut. Que potser es pensava que jo era com aquells que al seu país s'estiraven i es clavaven claus? A mi no m'agradava gens, això. No, no, jo no volia jugar amb aquell ferro!

Veient com em feia enrere, la Rajni va començar a riure de nou. Va deixar el ferro al mig de la rotllana i, agafant-me la mà, em va dir, amb veu dolça:

-No t'espantis Ullsgrossos. Vine -i em va fer acostar al centre de la rotllana-. Té, això sí que és per a tu. Es diu *pungui*.

M'atansà una mena de flauta. Però no era com les que jo coneixia, perquè tenia el peu rodó, com un embut.

-Bufa. Au, vinga! -va insistir la Rajni.

I em vaig posar a bufar. Al principi no sortia res, però al cap d'una estona aquella mena de flauta va començar a sonar. I sabeu què va passar? Doncs... que el ferro va començar a bellugar-se i a enlairar-se. Sí, sí, com si fos una serp. Que divertit! La Rajni, tot d'una, es va posar a ballar. I ballava no pas com ho fem nosaltres, sinó movent el cap d'un costat a

l'altre mentre mantenia el cos quiet. I les mans baixaven i pujaven lentament, canviant els dits de posició a cada moment, mentre picava amb els peus el terra, de moltes maneres diferents.

Jo no parava de bufar mentre el ferro s'aixecava i s'arronsava al so de la música. Al meu voltant, tots van començar a cantar per acompanyar aquesta dansa meravellosa:

Cançó de l'Índia

Sóc a l'Índia i faig ballar tot de serps que dins el cove saben, quietes, reposar. (2)

Balla i gira com un tap, però no moguis el melic si no vols que et caigui el cap. (2)

Amb les vaques del veïnat, baixaré per prendre un bany en el riu que aquí és sagrat. (2)

Quan em cansi dormiré en un llit tot fet de claus, que em farà descansar bé. (2)

Trinc, trinc, trinc ara ja vinc, tranc, tranc, tranc, nas d'elefant. (bis)

Ja em roda el cap. Estic cansat... Prou, s'ha acabat!

VI Rudari entra a formar part del club de les cultures

Com ens vam divertir! Quin tip de riure, amb aquella serp de ferro que ballava al so de la flauta!

Després d'haver interrogat tothom, només quedaven la Marta i l'Eduard. Ells eren catalans.

- -I vosaltres -vaig dir, mirant-los-, expliqueu-me coses. Teniu algun secret?
- -Es clar que en tenim! va dir l'Eduard deixant una forca al mig de la rotllana- Tenim els diables! Mira, els nostres avantpassats van ser captivats per la força i la màgia del foc. Així, pensant que eren màgics, els nostres avantpassats els invocaven en els seus rituals sagrats per cridar els esperits. Amb els pas del temps, aquests rituals màgics van anar perdent el seu valor sagrat i van transformar-se en un ritual festiu. Al cap de molts anys van aparèixer en les festes tradicionals populars: en les cercaviles, feien apartar la gent

amb el foc de les carretilles. I això se'n diu, anar al correfoc. Tots nosaltres, cada any, per la Festa Major hi anem. Suposo que hi vindràs, oi?

-I tant!, compteu amb mi, -li vaig dir fent-li una encaixada de mans.

Llavors, la Marta, tornant a fer de presidenta i amb una veu molt solemne i pausada, va dir:

-I doncs, Ullsgrossos, vols formar part del club de les cultures?

Vaig tornar-me a gratar el cap. "Això és meravellós", vaig pensar, "tenir amics i poder riure amb ells. Què més puc demanar?", vaig preguntar-me a mi mateix.

- -Ho he decidit. Vull formar part d'aquest grup! -vaig dir.
- -Molt bé, doncs -va anunciar la Marta-. Ha arribat l'hora del compromís.

Ens vam aixecar, la Marta i jo. Tothom va posar els seus secrets enmig de la rotllana i jo vaig posar-hi la mà a sobre, tal com em va indicar la Marta.

Tot seguit, ella, en nom de tots, em va preguntar:

- -Jures que respectaràs les cultures del món? -digué, mirant-me als ulls.
- -Ho juro! -vaig dir jo, ben solemne.
- -Jures que defensaràs i ajudaràs tothom qui l'escola o al carrer se senti sol? -va dir ella.
- -Ho juro! vaig tomar a dir.
- -Jures que assistiràs a les reunions del grup cada setmana, que respectaràs a tothom i que difondràs que totes les persones som iguals vinguem d'on vinguem? -em va tornar a preguntar.
- -Ho juro! -vaig dir per tercera vegada.
- -Doncs, benvingut! Ara formes part del club de les cultures -va dir-me la Marta.
- -Visca! -van cridar tots, contents que hagués acceptat d'entrar al club.

I llavors, tots van fer-me un petó a la galta. Però el de la Marta em va semblar el petó més dolç de tots!

Amb el temps, és clar, el club de les cultures va anar fent-se més i més gran. I vaig conèixer nens i nenes xinesos, pakistanesos, marroquins, equatorians, russos i de molts països més. I d'altres nens i nenes d'aquí, que volien ser al costat d'ells i fer-se'n amics.

Però d'això ja fa molts anys. Avui ja sóc més gran. I sabeu què m'ha passat? Doncs que m'he promès amb la Marta. Que sí, que sí, que volem casar-nos. Bé, quan siguem més grans.

Ah, una altra cosa! Ja tinc el meu primer llibre a punt. Sí, ja sóc un escriptor. L'àvia tenia raó. I sabeu quin llibre és? Aquest que us acabo d'explicar. La meva pròpia història. Us ha agradat?

Ja ho sé, ja ho sé. Us estic llegint els ulls. Esteu encuriosits per saber què se n'ha fet, del club. Doncs, el club... continua existint! Si voleu entrar-hi, ja sabeu que, primer de tot, heu de cantar l'himne de les cultures. Que us en recordeu?

A reveure!

L'himne de les cultures

Tots som amics sigueu benvinguts. Pells de colors espanten mals vents. Junts fem un cercle. No es pot trencar. Fugi d'aquí qui ho vulgui intentar! (bis)

Cap de nosaltres se'n riu de ningú. Tens un seient guardat per a tu. Dóna'm les mans si vols tenir amics. Vine i tindràs més joies que els rics.

Tots som amics... (bis)

Puja a la branca. Ulls de mussol. Busca al voltant si algú se sent sol. Has d'estimar tothom igual. Fes-ho per sempre, fins al final.

Tots som amics... (bis)